

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Man is described in the Torah as having been created in G-d's image. What does that mean?
2. Man is described in the Torah as having been created from the dust of the earth. What was the source of that dust and its significance?
3. How do the Rabbinic authorities describe the purpose of man's creation?
4. What prompted the serpent to entice Eve to eat of the tree of knowledge?
5. How did Adam justify his own eating from the tree of knowledge?

This and much more will be addressed in the fifth lecture of this series: "Adam and Eve and the Creation of Mankind".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

**This lecture is dedicated to the merit and honor of
Dr. & Mrs. Avi and Beth Adler and their children**

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XII Lecture #5

ADAM AND EVE AND THE CREATION OF MANKIND

I. In G-d's Image

A.

(1) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיְרִדוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: בְּרֵאשִׁית אִ-כּו-כּו

And G-d said, Let us make man in our image, after our likeness; and let them have dominion over the fish of the sea, and over the birds of the air, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creeps upon the earth. So G-d created man in His own image, in the image of G-d created He him; male and female He created them. **Genesis 1:26-27**

(2) וַיִּיצֶר ד' אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עֹפָר מִן-הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה: וַיִּטַּע ד' אֱלֹהִים גֶּן-בְּעֵדֵן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר יִצֵּר: בְּרֵאשִׁית בּו-ח

And the L-rd G-d formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul. And the L-rd G-d planted a garden eastward in Eden; and there He put the man whom He had formed. **Genesis 2:7-8**

(3) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדְמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֹתָם-שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָה: וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בְּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֹתָם-שְׁמוֹ שֵׁת: בְּרֵאשִׁית הֵ-א-ג

This is the book of the generations of Adam. In the day when G-d created man, in the likeness of G-d He made him; Male and female created He them; and blessed them, and called their name Man, in the day when they were created. And Adam lived a hundred and thirty years, and fathered a son in his own likeness, after his image; and called his name Seth; **Genesis 5:1-3**

B.

ויאמר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם נְתִיחַד בְּעֵשִׂית הָאָדָם מֵאֵמֶר בַּעֲבוּר גּוֹדֵל מֵעֲלָתוֹ, כִּי אֵין טַבְעוֹ כְּטַבְעַ הַחַיָּה וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר בָּרָא כַּמֵּאֵמֶר הַקּוֹדֵם לוֹ: וְהַפְּשֵׁט הַנְּכוּן בְּמֵלֶת "נַעֲשֶׂה" הוּא, מִפְּנֵי שֶׁכֵּבֶר הָרְאִית לְדַעַת (לְעִיל פְּסוּק א) כִּי הָאֱלֹהִים בָּרָא יֵשׁ מֵאֵין בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְבָדוֹ, וְאַחַר כֵּךְ מִן הַיְסוּדוֹת הָהֵם הַנְּבֵרָאִים יִצֵּר וְעָשָׂה וְכֹאשֶׁר נָתַן בְּמֵים כַּח הַשְּׂרוּץ לְשְׂרוּץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְהִיא הַמֵּאֵמֶר בְּהֵם "יִשְׂרָצוּ הַמֵּים", וְהִיא הַמֵּאֵמֶר בְּבַהֲמָה "תּוֹצֵא הָאָרֶץ", אֵמֶר בְּאָדָם "נַעֲשֶׂה", כְּלוֹמֵר אֲנִי וְהָאָרֶץ הַנּוֹכַרְתַּ נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׂתוֹצִיא הָאָרֶץ הַגּוֹף מִיְסוּדִיהָ כֹּאשֶׁר עָשִׂתָּה בְּבַהֲמָה וּבַחַיָּה, כְּדַכְתִּיב (לְהֵלֵן ב ז) וַיִּיצֶר ד' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפָר מִן הָאֲדָמָה, וַיִּתֵּן הוּא יֵתְבָרֵךְ הָרוּחַ מִפִּי עֲלִיוֹן, כְּדַכְתִּיב (ש) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים: וְאֵמֶר בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ – כִּי יִדְמָה לְשֵׁנִיהֶם, בְּמֵתְכֹנֶת גּוֹפוֹ לְאָרֶץ אֲשֶׁר לֹקַח מִמֶּנָּה, וַיִּדְמָה בְּרוּחַ לְעֲלִיוֹנִים, שְׂאִינָה גּוֹף וְלֹא

תמות ואמר בכתוב השני בצלם א-להים ברא אותו, לספר הפלא אשר נפלא בו משאר הנבראים וזה פשט המקרא הזה מצאתיו לרבי יוסף הקמחי, והוא הנראה מכל מה שחשבו בו: ופירוש "צלם" כמו תאר, וצלם אנפוהי אשתני (דניאל ג ט), וכן אך בצלם יתהלך איש (תהלים לט ז), בעיר צלמם תבזה (שם עג כ), תאר מראיתו ו"דמות" הוא דמיון בצורה ובמעשה, כי הקרובים בענין יקראו דומים זה לזה: והנה האדם דומה לתחתונים ולעליונים בתאר והדר, כדכתיב (תהלים ח:ו) וכבוד והדר תעטרהו, והוא מגמת פניו בחכמה ובדעת וכשרון המעשה, ובדמות ממש, שידמה גופו לעפר ונפשו לעליונים: פירוש הרמב"ן לבראשית א:כו

And G-d said, "Let us make man." There was a special statement made regarding the making of man due to his great eminence, for his nature is unlike the nature of the beasts and domesticated animals which He created by the previous utterance. The correct explanation of the phrase, "Let us make man," is as follows: We have already established that G-d only created (ברא) existence from nothingness on the first day. He subsequently formed (יצר) and made or finished (עשה) [His creation] from the elements that were already created. When He gave the water the power of producing living creatures, the utterance was, "Let the **waters** swarm . . ." The utterance regarding the animals was, "Let the **earth** produce . . ." Regarding man did He say, "Let **us** make man," which means let Me and the previously mentioned earth produce man. The earth should produce the body from its elements, as it did with the domesticated and wild animals, and as is stated (Gen. 2:7), "And the L-rd, G-d, formed man of the dust of the ground." He, may He be blessed, gave the spirit directly from on high, as it says (Ibid.), "And He breathed into his nostrils the breath of life . . ." Scripture states, "in our image, after our likeness," as man resembles them both. The nature of his body is like that of the earth from which he was taken and he resembles the higher (angelic) creatures with his spirit, which is not a body and will not die. It states in the second verse (Ibid. 1:27), "In the image of G-d created He *him*," to relate the extraordinary [nature of man] which distinguishes him from the rest of the creation. This is the simple meaning of the text. I have found it in [the writings of] Rabbi Yosef Kimchi, and it seems to be the most acceptable from all [of the explanations] that [the commentators] conceived. The term "tzelem" (צלם-image) refers to the outward form, [as we find in the verse] (Daniel 3:19), ". . . and the expression of his visage was changed . . ." and in (Psalms 39:7), "Surely every man walks in a vain show . . ." and in (Psalms 73:20), ". . . O L-rd, when you awake, you shall despise their image." The term "dmus" (דמות-likeness) refers to the similarity of inner form and deed, as those who are close (or related) to each other in a specific circumstance or situation are considered similar to each other. Behold that man is similar to the lower and higher [worlds] in his outward form (צלם) and brilliance (דמות) as it is written (Psalms 8:6), "[For you have made him a little lower than the angels,] and have crowned him with glory and honor (brilliance)." This is referring to the tendency [of man to] be attracted to wisdom, knowledge and [the desire to reach] perfection [or expertise] in his actions, as well as the similarity of his body to dust and his soul to the higher [worlds].

Commentary of Ramban to Genesis 1:26

C.

בצלמנו. בדפוס שלנו: כדמותנו. להבין ולהשכיל: ויברא א-להים את האדם בצלמו. בדפוס העשוי לו, שהכל נברא במאמר והוא נברא בידיים, שנאמר וַתֵּשֶׁת עָלַי כְּפָכָה (תהלים קלט, ה.), נעשה בחותם, כמטבע העשויה על ידי רושם שקוריין קוני"ץ (ובכ"י קוי"ץ והוא בלשון

אשכנז שטעמפעל), וכן הוא אומר תתהפך כחומר חותם (איוב לח, יד): בצלם א-להים ברא אותו. פירש לך, שאותו צלם המתוקן לו, צלם דיוקן יוצרו הוא: רש"י לבראשית א:כו-כז

In our image (בצלמנו): In our form. **After our likeness (כדמותנו):** Refers to our power to understand and discern. **And G-d created the man in His image:** In the mould which was made for him. For everything was created by Divine decree but man was created by the hands of G-d, for it is said (Psalms 139:5), "And You have laid Your hand upon me." He was made with a stamp like a coin which is made by means of a die which is called *coin* in Old French. Similarly, it is stated (Job 38:14), "It is changed as clay under the seal." **In the image of G-d did He create him:** This explains to you that the image which was made for him is the image of the likeness of man's Creator. **Rashi's Commentary to Genesis 1:26-27**

D.

אולם באמת, כל העולמות אשר ברא ד' הם צלם הא-להות, שכבר נודע שכל העולמות הם מתאחדים כאיש אחד, וכל המציאות נקרא בשם האדם הגדול כמו שהאדם נקרא בפי החכמים בשם עולם קטן, ופי' שכמו שכל אברי האדם הגם שכ"א ממוזג ותכונה מיוחדת הם מתאחדים להיות איש אחד, וכולם קשורים קצתו וכ"א משלים את חברו עד שאם יחסר אבר פרטי א' או גיד א' הוא מום וחסרון בכלל הגויה, כן כל המציאות והעולמות אין מספר אשר ברא ד' הם ערוכים כאיש אחד וגויה כוללת שכל אחד הולך מהלך השלמות להשלים הקומה הכללית כאשר ישלימו אברי הגוף את הגוף הכללי, וכמו שהאדם הקטן עיקרו הוא הנשמה הא-להית שהיא המחיה את כל האברים, והיא המשפעת בו התנועה וההשכלה, ואם תפרד מן הגויה אז כל האברים הם עצמות מתות מפוזרות כן הא-להות המתפשטת והשופעת אורה וחיתה בכל העולמות היא נפש האדם הגדול הזה והיא הקשרת כל אברי הגויה הכללית, ר"ל כל העולמות הרבים מראשי ועד סוף להיות קומה שלמה וגויה כללית שבה יתראה חכמתו של יוצר בראשית שחכמתו הוא עצמותו ית' השופע בכל העולמות מזה הצד שהוא פונה אל העולמות להניעם ולהנהיגם ולהחיותם (כי האין סוף כפי שהוא בעצמותו הוא נעלם מאתנו בתכלית ההעלם וכל מה שחזו בו הנביאים והשיגו ממנו החכמים ברוח ד' הוא רק מזה מצד שהוא נפש העולמות ורוחם ונשמתם, שבזה ידמו אותו כנפש המתלבשת תוך הגויה ומחיה כל אבריו וגידיו וקנותיו, ומתראה בכל אבר ואבר לפי מה שיכיל הכלי והאבר ההוא למשל במוח מתראה כנפש המשכלת בלב כנפש החיונית וכדומה, וכן תתפשט הא-להות בעולם הגדול בכל עולם לפי מה שיכיל כלי העולם ההוא) וכמו שהגוף הוא צלם הנפש ומתוקן ועשוי באופן שיכיל האור והחיות של הנפש וכחותיה כן האדם הגדול הוא צלם הא-להות וחכמתו השופעת בכל עולם ועולם. פירוש המלבי"ם לבראשית א:כו

In truth, however, all of the worlds which G-d created are the "tzelem" - the image [or shadow] of Divinity. It is well known that all of the worlds function together like a single person and [as a result] all of existence is referred to as "the colossal man" just as man is referred to by the Sages as a miniature world. This means that just as the organs of a human body, each with their own unique makeup and nature, combine and complement each other, forming a complete person, and if any individual organ or sinew would be missing, it would blemish and flaw the entire organism, so too, the innumerable worlds that G-d created. They are arranged in a manner similar to an individual human with a body made up of separate parts, each part perfecting the overall entity just as the individual organs [perfect] the entirety of the human body. And just as in the case of the "miniature person" (a human being) whose prime essence is the Divine soul, which

infuses life to all of the organs as well as movement and intelligence, and whose loss brings about bodily death, so too, the Divinity which spreads and infuses light and life in all of the world, is the soul of this “colossal man” (the sum total of all of the innumerable worlds) and it binds together all of the “organs” of this all inclusive “body”, all of the many worlds, from beginning to end, to become the complete “stature” (*koma shelaima*) and all inclusive “body”. Through [these worlds] the wisdom of the Creator is evident, for His wisdom is His very essence, may He be blessed, who infuses in them that aspect of Him which focuses on to the worlds to move, guide, and invigorate them, [for the Ein Sof Himself, as really He, is hidden from us totally. All that the prophets saw of Him and the Sages comprehended of Him through Divine inspiration is only that aspect of Him which is the life force (*nefesh*) of the worlds and their spirit (*ruach*) and soul (*neshama*), for in that aspect does He resemble the life force (*nefesh*) which clothes itself within the body and invigorates all of the organs, sinews and tubes and appears within every organ in accordance with its ability and limitation. For instance, in the brain [the *nefesh*] appears like the life force of intelligence. In the heart [it appears] like the life force of invigoration, and so on. Similarly, the Divine force infuses itself with the greater world, each world according to its ability and limitations.] And just like the body is the [projected] image (*tzelem*) of the *nefesh* and is specifically designed and made in a way that will contain within itself the light and life force of the *nefesh* and its powers, so too with the “colossal man”, it is the [projected] image (*tzelem*) of the Divinity and His wisdom which is infused in every single world. **Commentary of Malbim to Genesis 1:26**

E.

כמ"ש בזוהר (יתרו ע"ה ב') קוב"ה כד ברא לי' לב"נ סדר בי' כל דיוקנין דרזין עלאין דעלמא דלעילא. וכל דיוקנין דרזין תתאין דעלמ' דלתתא. וכלא מתחקק' בב"נ דאיהו קאים בצלם א-להי' כו' דכתי'. ויברא א-להים את האדם בצלמו ע"ש. . . . ובזוהר (תרומה קס"ה ב') . . . בהאי שמא כלילך תרי"ג פקודי אוריית' דאינון כללא דכל רזין עלאין ותתאין כו'. וכלהו פקודין כלהו שייפין ואברין לאתחזאה בהו רזא דמהימנותא. מאן דלא ישגח ולא אסתכל ברזין דפקודי אורייתא. לא ידע ולא אסתכל היך מתתקנן שייפין ברזא עלאה. שייפין דגופא כלהו מתתקנן על רזא דפקודי אורייתא ע"ש. . . . וזהו פשוט ענין הכתוב נעשה אדם לשון רבים, רצה לומר שכולם יתנו כח וחלק בבנינו שיהא כלול ומשותף מכולם, כמבואר פירושו באורך בתקוני זהר חדש פ"ט א' וברעיא מהימנא פנחס רי"ט ב', וכן כתב רח"ו ז"ל בשער הקדושה ח"ג שער ב' ובלקוטי תורה פרשה תשא ופרשה האזינו עיי"ש, וז"ש בכראשית רבה פרשה ח' ויאמר אלקים נעשה אדם במי נמלך, ר"י בשם ר"ל אמר במלאכת השמים והארון נמלך רשב"ג אמר במעשה כל יום ויום נמלך. ס' נפש החיים שער א' פרק ו

This is similar to what the *Zohar* writes (Yithro 75b), “When the Holy One, blessed be He, created the man, He arranged within him [in miniature] the entire mystical supernal system and the entire mystical physical system. All of them are engraved in man, for he was established to be in the image of G-d (Elokim), as it is written, “And G-d created man in His image.” . . . In the *Zohar* (*Parshath Terumah* 165b) [it is written], “. . . In that name (the Tetragrammaton) are included all of the 613 commandments which encompass the entire mystical supernal system and the entire mystical physical system. . . . All of the commandments are actually parts and organs [of the spiritual corpus] through which one can gain a perspective of the secrets of the Torah. One who neither pays attention nor observes the secrets contained within the commandments of the Torah,

doesn't know or see how the body parts [of a human] can become elevated. The parts of the body can become completely elevated through the commandments of the Torah . . . . This is the simple reason why the verse (Gen. 1:26), "Let us make man," uses the plural form. This implies that all of the creation gave their respective powers and portions in the structure of man so that he includes all of them and is connected to them all, as it is elaborated upon in the *Tikunei Zohar Chadash* 89a and in the *Riya Mehemna Pinchas* 219b. Similarly, R. Chaim Vital, of blessed memory, in his *Shaar HaKedushah* Part 3 Section 2 and in *Likutei Torah Parshas Tisa* and in the *Parshah of HaAzinu*. (c.f.) This is the meaning of the *Midrash Beraishith Rabbah Parshath* 8:3 - "And G-d said, 'Let us make man'" (Gen. 1:26) With whom did He consult? Rabbi Yehoshua in the name of Rabbi Levi said, "[He consulted] with the work of the Heaven and the [holy] Ark." Rabban Shimon ben Gamliel said, "[He consulted] with the handiwork of each day." **Sefer Nefesh HaChaim Part I Chapter 6**

F.

זהו ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים גו'. כי בצלם אלקים עשה וגו'. שכמו שהוא ית' שמו הוא האלקים בעל הכחות הנמצאים בכל העולמות כולם. ומסדרם ומנהיגם כל רגע כרצונו. כן השליט רצונו יתברך את האדם שיהא הוא הפותח והסוגר של כמה אלפי רבואות כחות ועולמות. עפ"י כל פרטי סדרי הנהגותיו בכל עניניו בכל עת ורגע ממש. כפי שרשו העליון של מעשיו ודבוריו ומחשבותיו. כאלו הוא ג"כ הבעל כח שלהם כביכול. ואמרו ז"ל באיכה רבתי (בפסוק וילכו בלא כח גו') ר"ע בשם ריב"ס אומר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כח בגבורה של מעלה כד"א באלקים נעשה חיל. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום כביכול מתישין כח גדול של מעלה דכתיב צור ילדך תשי גו'. ובכ"מ בזוה"ק דחובו ב"נ עבדין פגימו לעילא כו'. וכן להיפך כנ"ל. וזש"ה תנו עוז לאלקים. ובזוהר (ר"פ בא) ויהי היום ויבאו גו' להתיצב על ד' כד בעאן וקיימא על אינון עובדין דישראל על ד' ודאי קיימין. דהא כד ישראל עבדין עובדין דלא כשרן כביכול מתישין חילא דקב"ה. וכד עבדין עובדין דכשרן יהבין תוקפא וחילא לקב"ה. וע"ד כתיב תנו עז לאלקים במה בעובדין דכשרן. ולכן אמר לאלקים. וכן באלקים נעשה חיל. שפי' בעל הכחות כולם וכנ"ל: ס' נפש החיים שער א' פרק ג'

This is the meaning of the verse (Gen. 1:27), "And G-d created man in His image, in the image of G-d did He create him," and the verse (Ibid 9:6), "For in the image of G-d did He make man." For just as He, may His name be blessed, is the master of all of the forces that exist in all of the worlds, which He arranges and guides every instance through His will, so, too, did His Divine Will empower man and give him control over the intensity (literally opens and closes) of these millions of forces and worlds. According to man's actions, speech and thought, based upon the higher spiritual source of one's soul, does a person constantly regulate every detail of the Providential system. It is as if man was also master of the world's forces. Our Sages of blessed memory, stated in the *Midrash Eichah Rabbathi* (on the verse, ". . . and they went without strength." Lamentations 1:6): *Rabbi Azariah in the name of R. Yehudah bar Simon said: When Israel fulfills the Divine will, they add strength to the Divine Power, as it is stated in Scripture (Psalms 60:14), "Through G-d (Elokim) we will exercise power." When Israel doesn't do the Divine will, in a sense, we are weakening the immense power of Above, as it is stated in Scripture (Deuteronomy 32:18), "You have weakened the Rock that gave birth to you."* In addition, the *Zohar* states in many places, "*The sins of mankind create a flaw in the upper world etc.*" And, as stated above, the opposite is also true. This is what is meant by the verse

(Psalms 68:35), "Give strength to G-d." The Zohar at the beginning of Parshath Bo states regarding the verse (Job 2:1), "**And the day arrived and the angels came to stand over G-d**": *When they desire to [get the power to] stand through the deeds of Israel, they are truly standing through [the power of] G-d. For when Israel does actions that are incorrect, they, in a manner of speech, weaken the strength of the Holy One, blessed be He. And when they perform positive acts, they give strength and power to the Holy One, blessed be He. This is the meaning of the verse, "Give strength to G-d." How is this done? Through positive deeds.* For this reason the word for G-d that is used is "Elokim" Similarly we find the same usage in the verse, "Through G-d (Elokim) we will exercise power". The term is understood to mean: The Master of all forces. **Sefer Nefesh HaChaim Part I Chapter 3**

II. The Human Spirit and Soul

A.

וַיִּצְרֶה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עֹפָר מִן-הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:
בראשית ב:ז

And the L-rd G-d formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul. **Genesis 2:7-8**

B.

וישב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה: קהלת פרק יב פסוק ז

And the dust returns to the earth as it was and **the spirit returns unto G-d who gave it.** **Ecclesiastes 12:7**

C.

ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את
נפש האדם: בראשית פרק ט פסוק ה

And surely regarding [the spilling of] your blood which forms your lifeforce (*nefesh*) will I require [that justice be meted out]. . . **Genesis 9:5**

D.

ונפש השנית בישראל היא חלק א-לוה ממעל ממש כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ואתה
נפחת בי וכמ"ש בזוהר מאן דנפח מתוכיה נפח פי' מתוכיותו ומפנימיותו שתוכיות ופנימיות
החיות שבאדם מוציא בנפחתו בכח: ספר ה"תניא" ריש פרק ב'

The second soul of the Jew is a part of G-d above, literally. As it is written, "And He breathed into his nostrils the breath of life," "And You breathed it into me"; and it is written in the Zohar, "He who exhales, exhales from within him," that is to say, from his inwardness and his innermost, for it is something of one's internal and innermost vitality that one emits through exhaling with force. **"Tanya" Chapter 2**

E.

ועל נפש הא-להית שבו נאמר נשמה שנתת בי טהורה היא שנתת בי דייקא מכלל שהאדם
עצמו איננו הנשמה הטהורה כי אם בצדיקים שבהם הוא להפך שנשמה הטהורה שהיא נפש
הא-להית הוא האדם וגופם נקרא בשר אדם. ספר ה"תניא" פרק כ"ט

With regard to the Divine soul within him, it is said (in the daily liturgy based upon the passage in Berachos 60b), "The soul which You gave within me is pure." The words, "which You gave within me," clearly imply that the man himself is not the "pure soul". The opposite is the case with tzaddikim. With them, the "pure soul," which is the Divine soul, is the man himself. Their body is called, "the flesh of man" [i. e. secondary to the real man (the Divine soul)]. **"Tanya" Chapter 29**

F.

. . . הנשמה הא-להית הבאה אל האדם ממרומים שעליה אמר ויפח באפיו נשמת חיים היא אין לה שום הרכבה עם הגוף, ובמות האדם לא תופסד רק תתפרד ממנו ותשוב אל שרשה אל צרור החיים, אמנם נפשו ההיולאנית הנקראת בשם רוח, שהוא נולדת עם הגוף והאדם בימי חייו יעשה בה מלאכת האלכימיה להפכה לעצם רוחני נבדל היא דבוקה עם הגוף דבוק חזק ונקשרה עמו בקשר אמיץ כי היא מולדת בית מכח החומר. . . . ס' תורה אור להגאון מלבי"ם
פ' חוקת

The Divine soul (neshama) which comes to a person from on high, of which there is specific mention in the verse, "And He breathed into his nostrils the breath of life (neshama)," has no integral bond with the physical body. When the person dies, it is not damaged in any way, but rather merely separates from him and returns to its source, the bond of life. The amorphous spirit, which is referred to as ruach, which is born together with the body and can undergo a radical ("chemical") change through the person's [actions] which change it into a spiritual entity, is connected to the body in a firm bond, for it is born of the physical world. **Sefer Torah Ohr, Parshas Chukas, Malbim**

III. The Purpose of Creation

A.

יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו החז"ל הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על ד' וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים לימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העה"ב, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא זה העולם. . . . והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה הם המצוות אשר צונו עליהן הא-ל ית"ש ומקום עשיית המצוות הוא רק העה"ז. וע"כ הושם האדם בזה העולם בתחלה כדי שע"י האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו שהוא העה"ב לרוות שם בטוב אשר קנו לו ע"י אמצעים אלה. . . . פרק א ממסילת ישרים מהרמח"ל

The foundation of piety and the root of pure service is that a person clarify and verify [the nature of] his obligation in his world and to what must he place his sights and goals in all of the areas which he labors throughout the days of his life. Behold, that which our Sages of blessed memory have taught us is that man was created solely to experience delight with G-d and to derive pleasure from the radiance of the *Shechina* (Divine Presence), for this is the true delight and the greatest form of satisfaction that exists. The place to experience this [ultimate] satisfaction is the next world, for it was created with [all] the preparations which are required for such a thing. The way,

however, to reach our desired goal is this world. The means to achieve this are the *mitzvos* which G-d commanded and the place of these *mitzvos* is this world. As a consequence, man was originally placed in this world in order to reach, through the means which was prepared for him here, [this world], the place which was [ultimately] set up for him, the World to Come, to experience the goodness which he acquired through these means. **Ramchal, Chapter one of Mesilas Yesharim**

B.

אבל רזא דמילתא במאי דאת רגיל לאקשויי, כיון דנשמת האבות מתחת כסא הכבוד אמאי איצטריכו למיתא בהאי עלמא? . . . אבל רזא דמילתא במה דאת מתרין, דנשמתין עד לא אתו לעלמא דמו למאן דאכיל נהמא דמלכא בלא פולחנא, ומשום דא אמרו נוח לו לאדם שנברא. כלומר, דנשמתן מכספן מגרמייהו למיכל נהמא דמלכא בלא פולחנא. ומשום הכי מתאוות למיתי לעלמא ונוח להם להבראות. וכדי למיפק מההוא כיסופא בעי למיתי בהאי עלמא למתעסק בתורה ובמצות "לעבדה ולשמרה" ויכלון נהמא בלא כיסופא ותו, דנשמתן דעסקי בתורה ובמצות כד נפקין מהאי עלמא סלקין בדרגין עילאין ממאי דהויין בקדמייתא, דהא אינון חצובות מתחת כסא הכבוד, ובתר הכי מתעלין בצרור החיים את ד' א-להיך. . . . ומאי דאמר נוח לו לאדם שלא נברא, היינו משום דכד אתו להאי עלמא עיילי בסכנתא שמא יקלקלו מעשיהם וירדו ממדרגתם, ומשום הכי ניהא להו למיסבל כיסופא למיכל נהמא בלא פולחנא. שם אור ליום השבת י"ד טבת

Regarding the mystery of which you often ask, "Since the souls of the Patriarchs are resting beneath the Throne of Glory, why did they need to come down to this world?" . . . the answer is as you yourself have said, "The souls, before they come down to this world, are likened to someone who eats the king's bread without working for it." Because of this did they say (Eirubin 13b), "It is better to have been created." This means that the souls feel embarrassed to eat the king's bread without having worked for it. For this reason, the soul desires to come to this world and [therefore] it is better for them to have been created. In order to negate that embarrassment, it wants to come down to this world to become involved in the study of Torah and the performance of Mitzvos, in fulfillment of the Biblical commandment to Adam (Gen. 2:15) to work and guard [the soul], which enables them to eat the bread without embarrassment. In addition, when the soul, which becomes involved in the study of Torah and performance of Mitzvos, leaves this world, it rises to levels that are higher than it had experienced previously. Originally, the souls were hewed out from below the Throne of Glory. Afterwards, they arise and are attached to the bond of life with Hashem, your G-d. . . . The reasoning behind the statement (Eirubin 13b), "It would have been better not have been created," is that people coming down to this world are in [spiritual] danger lest they corrupt themselves through their actions and lower their spiritual level. Because of this, it would have been better for them to [remain unborn and to] bear the shame of eating bread without working for it. **Magid Meishorim, Friday night, the fourteenth of Teves**

IV. Dust From the Earth

A.

וַיִּצַר ד' א-לֹהִים אֶת-הָאָדָם עֶפְר מִן-הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:
בראשית ב:ז-ח

And the L-rd G-d formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul. **Genesis 2:7-8**

B.

(1) עפר מן האדמה – צבר עפרו מכל האדמה מארבע רוחות שבכל מקום שימות שם תהא קולטתו לקבורה. ד"א נטל עפרו ממקום שנאמר בו (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי הלואי תהא לו כפרה ויוכל לעמוד: רש"י שם

He gathered his dust from the entire earth, from all four corners of the world, so that wherever he may die, the earth should receive him for burial. Another interpretation: He took the dust from the place of which it is stated (Exodus 20:21), "An altar of earth shall you make for Me," [i.e. from the spot where the altar of the Temple in Jerusalem was destined to stand. In a manner, G-d was saying,] "Oh that it may be a source of atonement for him that he might be able to endure." **Rashi, ibid.**

(2) מן האדמה רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל בר נחמן אמרו ממקום כפרתו נברא היך מה דאת אמר (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי אמר הקב"ה הרי אני בורא אותו ממקום כפרתו והלואי יעמוד. מדרש בראשית רבה יג:ח

[Dust] of the ground: Rabbi Berechia and Rabbi Chelbo said in the name of Rabbi Shmuel ben Nachman: They say that man was created from the place of his atonement, the place of which it is stated (Exodus 20:21), "An altar of earth shall you make for Me." The Holy One, blessed be He, said, "Behold I am creating him from the place of his atonement, Oh that he may endure." **Midrash Beraishis Rabbah 13:8**

(3) תניא, היה רבי מאיר אומר: אדם הראשון מכל העולם כולו הוצבר עפרו, שנאמר (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך, וכתוב (דברי הימים ב' ט"ז) כי ד' עיניו משטטות בכל הארץ. אמר רב אושעיא משמיה דרב: אדם הראשון גופו מבבל וראשו מארץ ישראל, ואבריו משאר ארצות. . . . סנהדרין לח

It has been taught: R. Meir used to say: The dust of the first man was gathered from all parts of the earth, for it is stated (Psalms 139:16), "Your eyes did see my unformed substance," and further it is written (Chronicles II 16:9), "The eyes of the L-rd run to and fro through the whole earth." R. Oshaiah said in Rav's name: Adam's trunk came from Babylon, his head from Eretz Yisrael, his limbs from other lands . . . **Sanhedrin 38a-b**

C.

אבל בהמה אף על גב דלא נבראה מכל העולם – האדמה קולט אותה, דאין קבורה שייך בבהמה, אבל באדם שייך קבורה, . . . כי ענין הקבורה – הטמנה לדבר שיהיה בעתיד, ומפני שהאדם הוא בכח להיות חי לעתיד . . . וזהו שאמרו שנברא מכל האדמה שתקלוט אותו בכל מקום, כי האדם הוא כללי – נברא מכל האדמה, מפני זה בכל מקום שמת אין לו העדר, כי אין הפסד לדבר שהוא כללי, וכל האדמה נושא שלו, והבן דברים אלו מאוד: מהר"ל מפראג, ספר גור אריה שם

An animal, however, even though it was not created from [the dust of the whole world,] is received for burial, [wherever it dies]. This is because [the term] "burial" only applies

to humans . . . as “burial” actually infers that the object of burial is hidden away for the future, for [only] man has the potential of being resurrected in the future. . . . The [necessity] that man be created from the entire earth in order that he be accepted for burial, is based upon the idea that since man has within him [the power over] the entirety of the earth, he was [symbolically] made up of the entire earth. As a result, wherever he dies, he will not vanish, for something which is all inclusive will not be extinguished, as all of the earth will support him. Think deeply into these words. **Maharal of Prague, Sefer Gur Aryeh, Ibid.**

D.

עפר מן האדמה: קיבץ מכל חלקי האדמה עפר מזה המקום מעט ומזה מעט. ולא ככל בהמה וחיה. וכדאי' בסנהדרין דל"ח א' אדם הראשון מכל העולם כולו והצבר עפרו. וטעמו של דבר שמשונה טבע האדם מכל בהמה וחיה שאינם יכולים לחיות אלא באקלים של כל בריה לפי טבעו. ובאותו אקלים הוא נוצר משא"כ האדם נוצר באופן שיהא יכול לחיות בכל העולם בין במקום היותר קר בין במקום שיותר חם וניזונים בכל אופן שהמקום גורם. ע"כ קיבץ הקב"ה עפר מכל חלקי האדמה. וכן יש הפרש במדות הנפש. דכל בריה יש לה כח הנפש מיוחד עז או חלש. החזק או הרפה. והאדמה שנוצר ממנה וגדל בה מגדלת אותו הכח. משא"כ האדם יש בו כל המדות . . . ע"כ כלל בו כל מיני אדמה: נצי"ב, ספר העמק דבר, שם

Dust from the earth: He gathered from all the parts of the earth a little dust from here and a little dust from there. This is different than how the domesticated and wild animals [were created], as it is stated in Sanhedrin 38a, “The dust of the first man was gathered from all parts of the earth.” The reason for this is due to the difference of the nature of man from that of the domesticated and wild animals who can only live in limited climatic zones, according to their own individual natures. Each animal was [therefore] created in their own respective climatic zones. Whereas, in the case of man, he was created in such a way that he could live throughout the entire world, whether it be extremely cold or extremely hot, and he could [also] derive sustenance from [the flora and fauna of] these [diverse] areas, for the place [of origin] determines the nature of the created being. This is the reason that the Holy One, blessed be He, gathered the dust from all of the parts of the earth. In addition, there is a difference between the character traits of each animal. Every creature has a different psychological nature. Some are bold, others are timid. Some are strong, others are weak. The determining factor is the [nature of the] earth from which they were formed and grew. Whereas man has within him the full range of character traits, . . . and for that reason he was formed from all types of earth. **Commentary of HaRav HaGaon R. Naftali Tzvi Yehudah Berlin (Netziv) in Sefer Hamek Davar to Genesis 2:7**

E.

. . . ולכן הובחר המזבח והמקדש לעבוד שם שהוא מקום באמצע היישוב אינו נוטה אל הקצוות, והקצוות אינם טובים, ולפיכך אומר שהאדם נברא ממקום המזבח שהוא לגמרי באמצע העולם, ורוצה לומר שחומר האדם אינו כחומר שאר הנבראים, רק חומר ממוצע מזוג בשווי לגמרי, אינו נוטה אל אחד מן הקצוות. וכן הפליגו חכמי הטבע להבדיל חומר האדם מחומר שאר בעלי חי מפני שהוא יותר ממוצע, וכל זה כדי שיהא לו כפרה, שאם יקרא לו חטא יהא נקל שיוסר החטא, כי החטא הוא בעבור שהוא נוטה אל אחד הקצוות, ואחר שהאדם נברא מן הממוצע נקל הוא לשוב אל האמצע, למקום שנברא, והוסר ממנו החטא – שהיא הנטייה אל אחד מן הקצוות. מהר"ל מפראג, ספר גור אריה שם

The reason the holy altar was chosen as the place of Divine service is because it is in the middle of the populated area, removed from the extremes, as the extremes are not beneficial. For this reason, man was created from the place of the altar, which is the midpoint of the world. In other words, the material substance of man is unlike the material substance of any other creature, completely in balance, distantly removed from the extremes. Similarly, scientists have pointed out the physical difference between man and other creatures is that man is well balanced. All of this is in order that man have an atonement, because, if he sins, it will be [relatively] easy for him to remove the sin as the cause of sin is the attraction to some extreme [behavior]. But since man was created from the middle, it is easy for him to return to the middle, to the place from which he was created. Thereby, his sin will be removed, for sin is the attraction to the extremes.
Maharal of Prague, Sefer Gur Aryeh to Genesis 2:7

V. The Garden of Eden

A.

(1) וַיִּטַע ד' א-לֵהִים גֶּן-בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר: וַיִּצְמַח ד' א-לֵהִים מִן-הָאָדָמָה כָּל-עֵץ נֹחֵמֵד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע: וַיִּקַּח ד' א-לֵהִים אֶת-הָאָדָם וַיְנַחֲהוּ בְּגֶן-עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ: בְּרֵאשִׁית בַּחַטָּא, טו

And the L-rd G-d planted a garden eastward in Eden; and there He put the man whom He had formed. And out of the ground made the L-rd G-d every tree to grow that is pleasant to the sight, and good for food; the tree of life also in the midst of the garden, and the tree of knowledge of good and evil. . . . And the L-rd G-d took the man, and put him into the garden of Eden to cultivate it and to keep it. **Genesis 2:8,9,15**

(2) בא המקרא ללמדנו כי מתחלה נטע גן שלם ולא נצרך עוד לעבודה. וישם שם את האדם בלי עסק. והיה במעלת משה על ההר כך היה רק להתבודד בכר נרחב עם א-להיו. אח"כ הצמיח ג' לאט לאט וזה נצרך לשמירה ועבודה שיהי' גדל על צד היותר טוב. ולקח ד' את האדם ויניחאו וגו' [זהו לפי פשוטו. אכן דעת לנכון שלא היה לאדם עבודת הגן לסקל ולעזק. וגם לא היה לו כלים לזה. וע"כ יש בזה עבודה רוחנית שבזה נשמר הגן ע"צ היותר טוב. וכה פירשו חז"ל בב"ר פט"ז לעבדה בקרבנות וכן לשמרה מלשון תשמרו להקריב לי. מיהו לא כווננו חז"ל שאדם הקריב תמידין שהרי אין זה אלא בא"י אלא אינו כ"א דוגמא כמו שאדם הראשון נצטוה באיזה עסק עבודה שיהא זה גורם צמיחת הגן באופן יפה, כך עבודת הקרבנות הוא גורם מזונות ופרנסה. אכן באותו שעה שהיה אדם במעלה עליונה כמו שהיה משה אחר שירד מהר סיני שנצרך לאכילה אבל לא בזכות עבודה של קרבנות אלא בזכות התורה (כמ"ש בפ' תמידין לפ' תצוה ופ' פינחס בס"ד ובכ"מ) וכך היה עבודת האדם באותו שעה. והכי מבואר בספרי פ' עקב ולעבדו זו תלמוד אתה אומר זו תלמוד או אינו אלא עבודה ממש [פי' קרבנות שנקרא עבודה] כשה"א ויקח ד' א-להים את האדם ויניחאו בגן עדן לעבדה ושמרה וכי מה עבודה לשעבר ומה שמירה לשעבר [פי' בג"ע אין מקום לקרבנות אלא בא"י ששם כונן הקב"ה עבודה זו כמ"ש בפ' לך בפ' ברית בין הבתרים] אלא לעבדה זו תלמוד ולשמרה אלו מצות וכשם שעבודת מזבח קרוי עבודה כן תלמוד קרויה עבודה עכ"ל. הרי שהביא עיקר הפשט דע"כ הכי הוא. ומזה המקום למדו לדורות דכשם שקבע המקום ית' לפני אדם עבודת התלמוד למלוי פרנסה. כך לדורות שקבע הקב"ה עבודת קרבנות או תפלה. מ"מ גם עבודת התלמוד מועיל לפרנסה. והנה פירש"י בשם מ"ר ויקח לקחו בדברים נאים

ופתהו ליכנס. והפתוי היה בשביל שמקודם לזה היה אך מתענג על ד' ונהנה מזיו השכינה ולא נצרך לאכול ולא לעבודה. פתהו להגיע לזה האופן של תכלית היצירה של אדם המעלה שימש מכ"מ בחושיו.]: נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ב:טו

Scripture comes to teach us that originally He planted a complete garden that needed no upkeep and He placed man there, free from any responsibilities. He was on the same level as Moshe when he was on the mountain. [Adam's] only desire was to meditate without disturbance with his G-d. Afterwards, [however,] G-d caused [new trees] to slowly sprout. These needed safeguarding and cultivating so that they grow in the best possible manner. [This is the simple meaning of the text. An intelligent person understands, however, that the Garden didn't need the ordinary work of a gardener, i.e. to remove its stones and erect a fence. In addition, Adam didn't have gardening tools. It is therefore clearly indicated that this was a spiritual work which caused the Garden to be preserved in the best possible manner. This is how our Sages of blessed memory explained it in the Midrash Beraishis Rabbah Chapter 16: "To cultivate it" means through *karbanos* (sacrifices). Similarly, "*tishmiru*-to safeguard it," is an expression used in conjunction with *karbanos* (Numbers 28:2), "*tishmiru l'hakriv li*" - safeguard the [continual] sacrifices in order to bring them to me. However, our Sages of blessed memory didn't mean that Adam actually brought continual sacrifices, for that was only brought in the Land of Israel. It is only taken as a poetic analogy: Just as Adam was commanded to be involved in a Divine service that would bring about the enhanced growth of the Garden, so too, the sacrificial service brings about [the blessings of] food and a livelihood. However, at the time that Adam was at the highest spiritual level, he was akin to Moshe, who, after he had descended from Mount Sinai and needed to attend to the physical needs of eating, brought this about through the merit of Torah study and not through sacrificial service. This was also the Divine service of Adam at that time. This is evident from the *Sifrei* in *Parshas Ekev* (Deut. 11:13), "*L'avdo* - to serve Him, is referring to Torah study. Perhaps, though, it is referring to the sacrificial service? Since it is stated, however, 'And the L-rd G-d took the man, and put him into the garden of Eden *l'avdo* - to cultivate (serve) it and to keep it,' [and it can't be taken literally, for] what kind of service or safeguarding existed in the past, [other than Torah study - and as for sacrifices, their place is in the Land of Israel . . .], it must be referring to the study of Torah and the safeguarding referring to the commandments. For just as the sacrificial service is called '*avodah*' - service, so too is Torah study called '*avodah*' - service." Behold that the *Sifrei* proved that this is so. From this citation they derived a lesson for all generations that just as the Omnipresent set up the study of Torah as the source of the fulfillment of Adam's livelihood, so too for all generations. Not just the service of the sacrifices or prayer, [provides a blessing for a livelihood, but also] the service of Torah study is a source [of blessings for] one's livelihood. Behold Rashi explained in the name of the Midrash Rabbah the verse, "And [He] took the man," to mean that He gently persuaded him to enter the garden. He needed to be persuaded since up until then he had enjoyed the delight of being close to G-d and had experienced the pleasure of the Divine radiance. He had no need to eat or to do work. He persuaded [Adam] to engage in that aspect of life which is the ultimate purpose of the formation of a higher human, that he serve G-d with his physical senses.] **Commentary of Netziv to Gen. 2:15**

B.

ועץ החיים בתוך הגן. כמשמעו שסגולתו להפוך טבע אנושי לשוב אל העפר אבל מי שאוכל מעץ החיים אפי' אינו ראוי לכך הרי הוא חי לעולם כמו שאמר ד' אחר שאכל אדם מעץ הדעת. פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם: ועץ הדעת טוב ורע. אין הפי' לעשות רע חלילה דא"כ מה לזה האילן בג"ע. אלא האוכלו יודע בשכל האנושי מה טוב לו ומה רע לו וממילא יכול להיות צדיק וישכיל שהמצות טוב והעבירות רע. אלא שבזה יהיה רד ממעלתו שהיה ע"י נשמת חיים שנופח באפיו דבוק בקונו ית' כחלק הדבוק ומקושר בעיקר. ולא הרגיש בטוב ורע לעצמו. וזהו עובד מאהבה. ומשא"כ האוכל מעץ הדעת נעשה עובד מיראת הרע לעצמו. וגם זה צדיק כדאי' בסוטה ספ"ה. אלא שיש נ"מ בתשלום שכר דהעובד מיראה ואינו מוצא תענוג רוחני בעבודתו א"א לקבל שכרו כ"ז שהוא בחיים. וע"ז תנן באבות ד:יז יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז ומש"ה אמרו בספ"א דקידושין שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. אפילו למ"ד דאיכא מ"מ עיקר שכרו הוא בעה"ב. משא"כ העובד מאהבה ונהנה במה שמתדבק ביוצרו, הרי החיים והתענוג על ד' יקר מעוה"ב וכדתנן שם יפה שעה אחת בתורה ומע"מ בעוה"ז יותר מכל חיי העוה"ב. וא"כ ראוי לאיש כזה לחיות לעולם: והנה יש להבין תכלית יצירת עץ החיים והרי למי שעובד מיראה לא יסכן (יתכן) לפניו אכילתו כדי לחיות לעולם. ולעובד מאהבה א"צ לו וא"כ למי נוצר זה העץ. אבל באמת אע"ג שהאדם עובד מאהבה וטוב לו לחיות לעולם. מ"מ מצד הטבע של האדם שנברא מעפר ראוי שישוב לעפרו וכמאמר ד' כי עפר אתה ואל עפר תשוב. ויבואר לפנינו שלא אמר ד' בתורת עונש אלא בתורת הודעה כי כן הוא אלא שאכילת עץ החיים היה עלים לתרופה לקיים עפרו לעולם בסגולה נמצא היה מועיל עה"ח למי שעובד מאהבה. ולא תקשה מאליהו וחנוך שגם בלי עה"ח קיימים לעולם. ולא עוד אלא דאי' בב"ר פכ"א עה"פ הן האדם היה כאחד ממנו ר"ב בשם רח"א כאלהו מה זה לא טעם טעם מיתה אף זה היה ראוי שלא לטעום טע"מ. גם זה לא קשה מידי דכבר ביאר הרמב"ן ז"ל בפ' אחרי שיש שני אופני עובד מאהבה. הא' שהוא עובד מאהבה בשעה שעוסק בתורה ובמצות וכדומה אבל מ"מ אינו אוהב א"ע באשר הוא אדם. והב' שעובד תדיר כמרכבה לשכינה כ"י והוא שוכח א"ע שהוא אדם. והנה אופן הראשון עדין בטבע היצירה עומדים. והמה בכלל מאמרם ז"ל סוף אדם למות. אבל מי שהוא באופן השני הוא באמת למעלה מטבע אדם ומשתנה חומר הגוף לגמרי. עד שלבסוף מזדכך החומר ומתהפך למלאך כאלהו וחנוך. ובאשר אדם היה יציר כפיו היה ראוי להיות באותה מעלה של חנוך ואלהו. ולא עוד אלא שנוח היה לפניו להגיע לזה המעלה יותר מחנוך ואלהו, באשר המה היו ניזונים מפרי העולם שהטביע הקב"ה שיהיו ניתוכים לכמה מרות שהמה מעלים רתיחות לאהבת העולם. ומש"ה מי שרוצה להתגבר על הטבע ולהיות מרכבה לשכינה, ע"כ צריך להסיח דעת לגמרי מעניני הישוב וכמאמר ב"ע בפ' הבע"י העולם יכול להתקיים ע"י אחרים. אבל לא זהו תכלית הבריאה שנברא לשבת כידוע. משא"כ אדם שהיה ניזון מפרי הגן שהם היו נבלעים באברים כמ"ש הרמב"ן בפ' זו עה"פ כי ביום אכלך וגו' היה אפשר ליישב העולם גם בעודו משמש לפני ית' ולהיות ניזון כן מאור פני מלך חיים בעודו בחיים וחי לעולם. וכן היה ראוי להיות בתולדותיו מי שהיה רוצה שלא לאכול כי אם מפירות ג"ע היה בנקל להגיע למעלה זו בלי התגברות עה"ט. אבל מי שלא היה מגיע למעלה זו מ"מ היה עובד באהבה לשעה, היה ראוי ומוכרח למות מצד הטבע ולזה נוצר עץ החיים שבסגולתו להפך חומר האדם ולקיימו. אבל משאכל עץ הדעת ראה הקב"ה שיהיה לו לרעה כשיאכל מעה"ח שהרי לא יבוא על שכרו. (ולפי הנראה נוצר הזה העץ לבטלה שהרי לא נאכל ולא יאכל עוד לעולם וזה פלא לומר שנברא לבטלה ח"ו. וראיתי דעת רבינו מיימון באגרת הנחמה (שהועתק בעלי הלבנון שנה שמינית עלה מ') כי באחרית הימים כאשר יתקנו ב"א יהי נאכל וע"ז העץ כתיב כימי העץ ימי עמי וכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה.

היינו מחזיקי תורה יהיו ראויים לאכילת עץ החיים ויאכלו וחיו לעולם): נצי"ב, ספר העמק דבר,
בראשית ב:ט

The tree of life in the midst of the garden (Gen. 2:9): It is to be understood literally. It had the power to overturn the natural destiny of man to return unto dust. One who ate from the tree of life, even though he wasn't worthy, would live forever, just as G-d said after [Adam] had eaten from the tree of knowledge (Gen. 4:22), "Lest he put forth his hand and take also of the tree of life and eat and live forever." **The tree of knowledge of good and bad (Ibid.)** This does not imply that [by eating of the fruit] man would [gain the knowledge to] do evil, G-d forbid, for what is such a tree doing in the Garden of Eden. Rather, by eating he would know intellectually what is good for him and what is bad for him and thereby enabling him to be a *tzaddik* (righteous person) and understand that fulfilling commandments (*mitzvos*) is good and violating commandments is bad. But by so doing he would descend to a lower spiritual level from his former heights when, through the soul that G-d breathed into him, he was one with his Creator as a portion of the whole is bound and tied with the whole essence. [In that state,] he didn't feel any good or bad as it related to himself. He only served G-d through love. Whereas, when he ate from the tree of knowledge, he became a servant of G-d who serves [G-d] out of fear of the harm to oneself [if he rebelled]. This too is considered a *tzaddik* (righteous person), as is stated in Sota at the end of the fifth chapter (31a), but there is a difference in the reward. For one who serves out of fear and does not feel a spiritual delight in his service cannot receive his reward as long as he is alive. Regarding this was it taught in Avos 4:17, "It is better one hour of the spiritual bliss of the World to Come than all of the [pleasures] of this world." For this reason [our Sages said] at the end of the first chapter of Kiddushin [39b], "There is no reward for *mitzvos* in this world." Even according to the opinion that there is [reward for *mitzvos* in this world,] nonetheless the essential reward is in the next world. Whereas for someone who serves G-d out of love and who derives pleasure from clinging to his Creator, life and the delight of living with G-d, is more precious than the World to Come, as we learned in a Mishna there (4:17), "One hour devoted to the study of Torah and performance of good deeds in this world is better than the entire World to Come." For such a person it would be better to live for ever.

Behold, we must understand the purpose of the tree of life. For someone who serves G-d out of fear, it is not fitting that he eat it and live forever and for someone who serves G-d out of love, he doesn't need it. If so, why was it created? The truth is that even though man serves G-d out of love and it would be for his benefit to live forever, the nature of man, who was created from dust, dictates that he return to his dust, as G-d said (Gen. 3:19), "For you are dust and to dust you shall return." We have explained that G-d didn't state this as a punishment but rather informing him of this reality. The eating of the tree of life, however, would have a medicinal effect to sustain his dust forever. Endowed with these special powers, the tree of life would have granted this benefit for those who serve G-d out of love. Now don't attempt to contradict me by citing the case of Eliyahu and Chanoch who even without the tree of life were able to live forever, or by citing the Midrash Beraishis Rabbah, Chapter 21, on the verse (Gen. 3:22), "Behold, the man has become like one of us, knowing good and evil; and now, what if he puts forth his hand, and takes also from the tree of life, and eats, and lives forever," which states, "R. Berechia in the name of R. Chanin stated, '[He was fit] to be like Eliyahu, just like [Eliyahu] didn't taste the taste of death, so too man was fit not to taste the taste of death.'" This is also not difficult at all, as Ramban, of blessed memory, explained in his

commentary to Parshas Acharai [Mos] that there are two types of those who serve G-d out of love. One serves G-d out of love when he studies Torah and performs *mitzvos* and similar activity. But, being a human being, he doesn't lose his sense of self. The second is someone who constantly serves G-d and is, in a manner of speech, the chariot of the Divine Presence. Such a person forgets that he is a human. Behold the first type is still bound by nature and is included in their statement (Berachos 17a), "a man is destined to die." But he who is of the second type, is truly above the nature of man and is able to totally change his material substance to such an extent that his material essence becomes purified and he becomes an angel, as in the case of Eliyahu and Chanoch. Since man was the direct handiwork of G-d, it would have been fitting for him to be on the same level as that of Eliyahu and Chanoch. In fact, it was then easier for him to reach a spiritual level which was higher than that of Eliyahu and Chanoch, as they were sustained by the produce of a world in which the Holy One, blessed be He, had already decreed that it be broken down [in the digestive process] and converted into various hormones that trigger a desire for this world. For this reason, someone who desires to overcome the forces of nature and become a vehicle (chariot) for the Divine Presence, needs to totally divorce himself from the demands of society, akin to the statement of Ben Azai in Yevamos 63b (Chapter *Haba Al Yevimto*), "The world can survive without me." But this is not the purpose of creation, for it was created in order that a populated society be formed. Adam, however, who was sustained by the fruit of the Garden, which was absorbed into his organs [without waste products], as is stated in the commentary of Ramban . . . , could have populated and settled the world and at the same time serve the Holy One, blessed be He, and be sustained by the light of the living King, while he was still alive and live forever. His children, those who would have conceivably only eaten from the fruit of the Garden of Eden, could have also easily reached such a level without overcoming any opposing nature. But for someone, however, who doesn't attain such a level, but, nonetheless, serves G-d out of love, at least on a temporary basis, nature demands that such a person must die. For such a person was the tree of life created, which has the power to alter the physical nature of man and preserve him. But when man ate from the tree of knowledge, the Holy One, blessed be He, understood that it would be against man's interest that he [also] eat from the tree of life, for [if he were to remain with his physical body,] he would never receive his reward. [It seems strange, though, that since man didn't eat from the tree of life, and [seemingly] will never eat from it, that G-d created this tree in vain, G-d forbid. I saw, [however,] that Rabbainu Maimon, [the Rambam's father,] in his Igeres HaNechamah, that at the end of days, when everyone will have been perfected, [the fruit of] this tree will be eaten. Regarding this tree is it written (Isaiah 65:22), "For as the days of a tree are the days of my people." And it is written (Prov. 3:18), "She is a tree of life to those who lay hold on her." This is referring to those who support the study of Torah who are worthy of eating from the tree of life and live forever.] **Commentary of Netziv to Gen. 2:9**

C.

ויצו וגו'. לא כתיב ויאמר ד' לאדם אלא יצו. זו היא תורה שבע"פ וכמו שמפרש (ברכות ה') והמצוה זו משנה. וכך הפי' בכ"מ (כמ"ש בס' שמות ל"ד ל"ב ההכרח לזה) וטעם הדבר שזה נקרא צווי משום דצווי משמע זרוז (וכדאי' בת"כ ריש פ' צו ובקדושין כ"ט ע"א) ותורה שבע"פ בעי זירוז לשמור ולחזור ע"ז שלא ישכח (ועי' מ"ש שם) והנה כאן הי' מלבד המאמר המדובר בפירוש מכל עץ הגן וגו' שהוא תורה שבכתב לימדו הקב"ה לאדם שבע מצות המרוז בדברים אלו כדאי' בפ' ד"מ. ועוד כונות נסתרות וזה הי' תורה שבע"פ אשר בזה

עסק אדם לעבדה ולשמרה שלא יהי' קלקול בגן (כמ"ש בהרחב דבר) ומש"ה כתיב ויצו:
נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ב:טז

And the L-rd G-d commanded the man, saying, Of every tree of the garden you may freely eat; But of the tree of the knowledge of good and evil, you shall not eat of it; for in the day that you eat of it you shall surely die. (Genesis 2:16-17) It is not written, "And He said to the man," but rather, "[the L-rd G-d] commanded [the man]." This phrase is indicative of the Oral Law, as the Talmud (Berachos 5a) explains the verse (Ex. 24:12), ". . . and the commandment . . .," to mean specifically the Mishna. This is how this phrase is to be understood whenever it is used. The reason for this is that the word "command" implies an urgency and insistence, and the study of the Oral Law needs insistent prodding in order to preserve it that it not be forgotten. Behold, besides the simple meaning of the text, referring to the tree of knowledge, which is the [equivalent of the] "Written Law," the Holy One, blessed be He, taught Adam the seven commandments that are alluded to in the text, as is explained in [Sanhedrin 56b in chapter] *Dalet Misos*. There is also a hint to the mystical teachings that were taught to Adam, which are also part of the Oral Law, which were the fulfillment of the mandate, "to cultivate and safeguard the Garden," that it not fall into ruin, as was explained previously.
Commentary of Netziv to Gen. 2:16

D.

והנחש היה ערום וגו'. פירש"י בשם מ"ר שנתקנא בהם במה שראה אותם מזדווגים יחד ונתאוה לה. והוא פלא. שהרי כל בריה אינו מתאוה אלא למינו כדאי' במס' ב"מ צ"א מיניה בתר מיניה גריר. והרי לא חסר להנחש נקבה שלו. ואי משום ששימשו לעין כל, הרי גם הנחש לא ידע בושת. אלא הענין שהרגיש דהדביקות האשה לאישה אינו כמו נקבה שלו אליו שאינו בא אלא בשעת התעוררת לזיווג. וזה אינו אלא במקרה והכנה לדבר. משא"כ האשה תמיד דבקה אליו באשר היא עצם מעצמיו הי' הדביקות יותר עוד מאח ואחות שגם המה כבשר אחד. אבל מ"מ אינם אחד ממש כמו האשה הראשונה לאדם שהי' כמו אבר להראש ובוזה התקנא: והנה הדבר מושכל שלא היה הנחש מדבר מעולם. דאם היה מדבר תחלה אלא שנתקלל שיאלם דומיה. על מה לא נזכר קללה זו. ותו דהדבור תלוי בדעת וכפרש"י על ויהי האדם לנפש חיה בדעה ודבור. וכת"א לרוח ממללא. הרי שהיה האדם מיוחד במעלה זו. אלא מזלו של נחש הוא שהתלבש קנאה ודבר באותו שעה מתוך גרונו של נחש. דכל מיין מכל הנברא אפי' צומח יש לו מזל והוא מלאך הממונה ע"ז המיין לשמרו ולגדלו שלא יהא נפסק מן העולם וכמ"ש רז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל למעלה שמכהו ואומר לו גדל ומזלו של נחש כמוהו שהתקנא באדם על דבקותו בקונו ית'. וכמו שביארנו בפ' הקודמת שהאדם היה דבוק כ"כ בה' כחלק השואף תמיד למקורו. משא"כ מלאך אינו אלא נפרד ואינו דבוק ושואף לאורו יתב' אלא בשעה המיוחדת לשירה וכדומה. והתקנא המלאך באדם ונחש הגשמי באשתו. והא שאינו מבואר כ"ז בכתוב כבר כ' הרמב"ן כפ' בחקותי והבאנו לעיל כי בדברים שאינם מושגים לכל אדם לא דברה תורה אלא ברמז: אף כי אמר א-להים. מכל עץ הגן אכל תאכל. מ"מ. לא תאכלו מכל עץ הגן. והכונה כי באמת עדיין לא אכלו אדם וחיה מאומה. והיינו משום שאדם אע"ג שהיה באותה שעה במקום שנצרך להשתמש בחושיו לאכילה ולמשגל כפי צורך הבריאה אשר לשבת יצרה. מ"מ היו כמשה רבינו לאחר שירד מן ההר. שהיה ג"כ משתמש בחושיו באכילה כמו כל ישראל. וגם במשגל לולי שהזהירו הקב"ה ואתה פה עמד עמדי לא פירש עצמו מן האשה. אלא מ"מ היה קרוב מאד להיות דבוק בשכינה בכל עת שרצה. ובשעה שהי' דבוק בשכינה לא תאב לאכול כלל. וכן היה אדם ולא

תאב עדיין לאכול. וכמו כן האשה היתה דבוקה באדם חיי רוחה. והיו שבעים מאהבה. ע"כ בא הנחש בפתוי. שהרי לא בחנם נברא העולם ומלואה ואין רצון ד' שלא תהיו נצרכים לתענוגי העולם וא"כ אין ראוי להיות שקוע באהבת ד' ובדבקות שהוא מהביל ומפריע כל תענוגי גשמי. והוא נגד רצון ד' שהרי אומר מכל עץ הגן אכל תאכל. וכזה הוא פתוי היצר בכל דור כידוע. מתחלה משיא את הדבק בתורה ע"י איזה מצוה או ד"א שהוא ישר באמת לשארי ב"א. ואחר שמושכו מבהמ"ד מוסיף והולך לפתות: נצי"ב, ס' העמק דבר, בראשית ג:א

Now the serpent was more subtle than any beast of the field which the L-rd G-d had made. And he said to the woman, Did G-d say that you shall not eat of any tree of the garden? And the woman said to the serpent, We may eat of the fruit of the trees of the garden; But of the fruit of the tree which is in the midst of the garden, G-d has said, you shall not eat of it, nor shall you touch it, lest you die. And the serpent said to the woman, surely you shall not die; For G-d knows that in the day you eat of it, then your eyes shall be opened, and you shall be as angels, knowing good and evil. (Gen. 3:1-5): Rashi explains in the name of the Midrash Rabbah that the serpent was jealous of man when he saw them having relations and he desired her. This is astounding, as every creature only desires its own kind . . . and the serpent was created with his mate! And if [he was aroused by the fact that] man had relations in front of all the creatures, so did the serpent who knew no embarrassment. This is to be understood, however, as follows: The serpent realized that the attachment of a wife to her husband was not like that of his mate to him, for [in the case of the serpent,] it was only present at the time of arousal to mate, a necessary prerequisite for the act. Whereas the woman constantly felt attached to her husband, as she was made from the same body, even closer than siblings who are also of one flesh but not actually united in the same way as the first woman to man. She was like a limb which is connected [through the body] to the head. It was of this that he was jealous. Now it only makes sense that the serpent never actually spoke. For if he originally had the power of speech and was subsequently cursed that he become mute, why didn't Scripture mention this curse? In addition, speech is contingent on intelligence, as Rashi explains the verse (Gen. 2:7), “. . . and man became a living soul,” that he was granted intelligence and speech, and as the Targum Onkelos translates, “an articulate spirit.” Behold, man alone had this unique quality. Rather, the *mazal* (guardian angel) of the serpent, was infused with jealousy, and spoke through the throat of the serpent, for every creature, even a plant, has a *mazal* - the angel which is appointed on the specie to guard it and to promote its growth that it not become extinct. As our Sages have taught, “Every single blade of grass has a *mazal* - guardian angel above which strikes and says to it, ‘Grow’.” The *mazal* of the serpent, just like the serpent, was jealous of man. [The *mazal*] was jealous, [however,] of man's attachment to his Creator, as we had explained previously, that man was so attached to G-d that he was like an integral part that is constantly drawn to its source. Whereas an angel is separate [from G-d] and is not attached and only strives to be connected to His light at the time he sings before G-d and on similar occasions. The angel was jealous of man and the physical serpent of his wife. The reason that this is not spelled out in Scripture is, as Ramban explained in his commentary to *Parshas Bichukosai*, because the Torah does not explicitly state those ideas that are not easily understood by the common man and only hints at them.

(Ibid.) “And he said to the woman, Even though G-d said . . .” that you can eat from any tree, but nevertheless, “**you will not eat of any tree of the garden?**” (Netziv's own translation) This means that in truth Adam and Eve had not yet eaten anything. The

reason is that although Adam was at that time in a place in which he was required to use his physical faculties to eat and procreate, as was necessary to maintain the creation which was designed for that purpose, nevertheless, he was like Moshe Rabainu after he descended from the mountain, who also used his physical faculties to eat as did all of Israel. He would have also been involved in procreation had not the Holy One, blessed be He, expressly commanded him to remain on the mountain, [in a permanently separate state from his wife]. Despite this, he easily attached himself to the Divine Presence at any time that he desired. And at the time that he was attached to the *Shechina* - Divine Presence, he had absolutely no desire to eat at all. Similarly, Adam had not yet any desire to eat. So too his wife, who was attached to her husband on a spiritual level. They were satiated with [Divine] love. It was with this in mind that the serpent came to entice them: "The world and its contents were not created in vain and it was not G-d's will that man not need the pleasures of this world. It is therefore not appropriate to totally immerse oneself in the love of G-d and attachment to him in a manner that totally negates all of the physical delights. This is against G-d's will, for he said, 'You should eat from all of the trees of the Garden'." This is the continual enticement of the evil inclination in every generation. First it entices one who is attached to the study of Torah [to temporarily forsake it] in order to perform a certain mitzva or something else which is appropriate for other people. And after he already pulled him away from the *Bais Medrash* (Study Hall), he continues to entice him evermore. **Commentary of Netziv to Gen. 3:1**

E.

ונפקחו עיניכם. לראות מה ראוי להיות בדרך העולם ומה שאינו ראוי. דדבקות באהבת ד' אע"ג שהוא מחכים בהפלגה מ"מ הוא מעביר עין מד"א. וכדאי בעירובין נ"ד אמרו על ראב"פ שהי' יושב ועוסק בתורה בשוק התחתון וסדינו מושלך בשוק העליון. ומש"ה לא הבין האדם כי לא נאה לעמוד ערום לפני ד'. ומכ"ש האשה לא הי' לה דעת ועין כלל אלא אהבת אישה: והייתם כא-להים ידעי טוב ורע. כמו מלאכים שמכונים בשם א-להים והמה נפרדים ועבודתם את הבורא ית' הוא מחמת שיודעים אשר שליחותם הוא קיומם בעולם. ואחר שעשו שליחותם המה בטלים. והייתם ג"כ יודעי טוב לעצמכם ורע לעצמכם: נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ג:ה

“. . . then your eyes shall be opened” (Gen. 3:5) to see what is worthy to be used to enhance worldly activity and what is not. For living intimately with the love of G-d, even though it brings extraordinary wisdom, nevertheless makes one oblivious to worldly concerns. . . . For that reason, Adam didn't understand that it was unbecoming for him to stand unclothed before G-d. His wife, whose whole focus was the love of her husband, possessed even less of this practical knowledge. “. . . and you will be like angels (e-lohim) knowing good and evil.” (Ibid.) You will be just like angels, who are referred to as “e-lohim”, who are distinct [from G-d] and serve Him with the understanding that their specific mission is what preserves them, and when they have accomplished it, they cease to exist. You too will know good as it applies to you as well as evil as it applies to you. **Commentary of Netziv to Gen. 3:5**

F.

כי טוב העץ למאכל. באשר היא לא הוזהרה מאדם אלא על הפרי הרשתה לעצמה ליקח מהעץ וטעמה בו טעם יפה. ומזה הבינה עד כמה טעם הפרי: וכי תאווה הוא לעינים. פי' ברבה פי"ט מכאן שיפה הוא לעינים. הוסיף ביאור במלות אלו שאין בהם משמעות פשוט כי תאווה

מושרש בלב ולא בעינים אלא הפי' בשביל עינים. כי תאווה הוא בשביל שהוא יפה לעינים כמשמעו שהיו ראות עיניה בהירה יותר ממה שהי' ונכלל גם זה במאמר הנחש ונפקחו עיניכם שיהי' נפתח העינים לראות מרחוק יותר: ונחמד העץ להשכיל. שהשיגה ממנו שכל וכדאי' ברבה מכאן שמוסיף חכמה והענין כמשמעו שניתוסף לה במאכל העץ דעת אנושי וכמ"ש בסמוך דחכמת אדם הנפלאה שהיה עד כה לא הי' שכל אנושי וטבעי אלא בשביל שהיה דבוק בא—להיו והשיג הכל ברוה"ק אבל לא היה לו חכמה אנושית. ממילא האשה שלא ידעה מדבקות ואהבת ד' כלל לא היה לה דעת אנושי. מש"ה לא ידעו בושת של הליכות ערום. וראתה כי בעץ הדעת ניתוסף לה שכל אנושי. ותקה מפריו ותאכל. לא יכלה להתחזק על החמדה להשיג שלשה דברים הללו ואכלה גם מהפרי: ותתן גם לאישה עמה. דבעת אכילתה לא היה אישה עמה כמ"ש לעיל. דאם הי' עמה לא הי' מניח להכנס בזה כלל מצד דבקות בד'. אבל הוא לא היה אז ועשתה מה שעשתה ובבואו נתנה גם לאישה עמה (והנה כבר חקרו ברבה מה ראה אדם לזה להתפתות. ויישבו שסחטה ענבים ונתנה לו. פי' הסבירה לו שאין זה אלא זיע בעלמא ואין זה מאכל הפרי. ובאמת בענבים המשקה היא העיקר הפרי כידוע. וי"א שהתחילה לבכות בקול כלשון ד' כי שמעת לקול וע"ש. ובאמת תיבת עמה נראה מיותר. ובא ללמדנו כי באותה שעה היה עמה בתשמיש שהרי אז השתמש בחושיו כמ"ש לעיל ומש"ה יכלה לו. ועוד בא ללמדנו שהיא באשר עמדה על שכל אנושי שוב לא היתה אהבתה לאדם כחלק הנכסף להכלל אלא ראתה הטוב לה והבינה שטוב לפניה שיהיה אישה עמה יחד בשכל אנושי ולא שיהא דבק הרבה בא—להיו. ע"כ פתת אותו ותוכל: נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ג:ו

“And when the woman saw that the tree was good for food, . . .” (Gen. 3:6) Since she was only admonished by Adam concerning the fruit [of the tree,] she took the liberty of taking from the wood of the tree and tasting it and found it delightful. From this she understood how tasty the fruit itself would be.

“. . . and that it was desirous to (for) the eyes . . .” (Ibid.) The Midrash Beraishis Rabbah Chapter 19:5 [comments], “It is evident from here that it was beneficial to the eyes.” [The Midrash] added an additional understanding to the words of this verse, as it cannot be understood literally, as desire is rooted in the heart and not in the eyes. Rather the explanation is that because of the eyes, it was desirous. It was desirous because it was beneficial for the eyes, that they could now see with greater clarity than before. This was also included in the enticement of the serpent (Gen. 3:5), “. . . then your eyes shall be opened,” i.e. their eyes will be opened to see at a greater distance.

“. . . and a tree to be desired to make one wise . . .” (Ibid.) For she obtained from it acute intelligence (*sechel*), as it is stated in the Midrash Beraishis Rabbah, “It is evident from here that it increased wisdom.” This simply means that through eating of the tree of knowledge she acquired human knowledge, as I had previously stated. For the extraordinary wisdom that man possessed until now, was not natural human intelligence but rather that knowledge that is aquired by being attached to one’s G-d. All that he comprehended was through Divine inspiration, but he did not possess [practical] human wisdom. It follows, then, that the woman who didn’t know at all of any attachment and love of G-d, [also] didn’t have any [practical] human knowledge. It was for that reason that they didn’t have any knowledge that it is shameful to go around without clothes. Because she saw that through the tree of knowledge she gained [practical] human intelligence, **“. . . she took of its fruit and she ate . . .”** (Ibid.) She couldn’t overcome her desire to obtain these three things and she ate also from the fruit.

“. . . and gave also to her husband with her; and he ate.” (Ibid.) At the time that she ate, her husband wasn’t with her, as we stated above, for if he had been with her, he wouldn’t have let her be involved in this thing at all, because of his attachment to G-d. But he wasn’t there at the time and she was able to do what she did. When she came to him, she “gave also to her husband with her.” [Now the Midrash Rabbah asked the question, “How could Adam have been seduced?” And it answers that she squeezed out the grapes and gave it to him. In other words, she explained to him that the juice is merely a form of water (lit. sweat), and not the fruit itself. But the truth is, with regards to grapes, the juice is the essence of the fruit, as is well known. There is an alternate opinion that she lifted her voice and began to cry loudly, as G-d himself expressed it (Gen. 3:17), “. . . because you listened to the *voice* [of your wife . . .]”. In truth the phrase, “with her,” seems to be redundant. It comes, [however,] to teach us that he was with her at the time, engaged in marital relations, for only then was he involved with his physical senses, as I wrote previously. It was for that reason that she was able [to get him to comply]. In addition, it comes to teach us that when she obtained practical human intelligence, her love for Adam was no longer that of a part of the whole that longs to join the whole, but rather she understood what is good for her and realized that it was for her benefit that her husband share her practical wisdom and not be totally immersed in his G-d. That is why she successfully enticed her husband. **Comm. of Netziv to Gen. 3:6**

G.

ותפקחנה עיני שניהם. גם הוא השיג ראיה חושית חזקה. גם: וידעו כי עירמים הם. נתוסף להם שכל וטבע אנושי בלא דביקות כי באמת מאותו רגע אבד דביקותו בד' ונעשה כאח' האדם משלנו אלא שהיה חכם גדול כטבע זה האילן שמוסיף שכל אנושי והבין כי לילך ערום אינו דרך כבוד. וגם ידעו בשכל אנושי איך לתפור עלה תאנים והכל בשכל ודעת אנושי. ומעתה היו שניהם במעלה אחת הוא ירד ממעלת חכמת רוח"ק ועמד על חכמת הטבע בדעת אנושי. והיא עלתה על דעת אנושי. אכן היא השכילה בשעה אחת לפני האיש. והיינו כטבע האשה לדורות שממהרת לעמוד על שלימות דעתה יותר מן האיש. מש"ה נעשית גדולה בת י"ב ואיש בן י"ג. אמנם האיש שאכל היין תמצית פרי הדעת, נתחכם בדעת אנושי יותר מן האשה שאכלה הענבים: נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ג:ז

“And the eyes of them both were opened, . . .” (Gen. 3:7) Adam also obtained a strong visual sense. In addition, “. . . and they knew that they were naked . . .” He gained practical wisdom and a human nature that existed independent of his attachment to G-d, for in truth, from that moment on, he lost his close attachment to G-d and became a person like us. He was, however, extremely intelligent, as the nature of that tree was to bestow practical human intelligence and he realized that it was undignified to walk around without clothing. They also knew through [their newly acquired] human intellect how to sew the fig leaves. Everything was done with practical human intellect and knowledge. At this point both of them were on the same level. He descended from the level of inspired spiritual wisdom and obtained practical natural wisdom. And she rose to the level of [advanced] human intellect. She, however, achieved her intelligence a short time before he did. That is why the nature of the woman, for all generations, is to reach intellectual maturity before the man. For that reason, she reaches adulthood at the age of twelve, whereas the man reaches adulthood at the age of thirteen. The man, however, who ate [from the fruit in the form of] wine, the essence of the fruit of knowledge, exceeded her in practical scientific knowledge, for she only ate the grape. **Commentary of the Netziv to Genesis 3:7**

H.

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות וגו'. הרי ביארנו דעשיה שהוא תכלית כל הבריאה הוא כבודו ית' שידעו הכל שהוא הבורא והוא המשגיח. וזהו תכלית השמים והארץ. שהקב"ה יושב בשמים כ"י ודן כל פרט שבארץ. איך שיהיה לפי מעשה האדם. וכ"ז בא ע"י האדם שהרי הכל תלוי במעשיו. והנה כבר נתבאר שהאדם יש בו שתי תכונות. האחת האדם המעלה אשר עומד ומשמש בארץ כמלאך בשמים. והשני' שיהא מדיני ועושה צרכיו. ושתי התכונות שבאדם באו לתכלית הבריאה. שאלו היו כל בני האדם באותו מעלה של אדם הראשון קודם החטא לא היה שחר ועונש ולא נתגלה כבודו ית' וחסדיו בארץ. ועיקר כבודו נתגלה ע"י האדם השני. ומ"מ הרבה נתגלה כבודו ית' על ידי האדם המעלה בתוך המון בני אדם מדינים. ובאשר שני אופני אדם המה. ואלו היה אדם הראשון במעלתו כל אותו יום הששי שנברא לא היה אפשר שיצא ממנו אופן אדם השני. שהרי אין כל חדש תחת השמש מששת ימי המעשה והלאה. וא"כ לא בא העולם לתכליתו שהוא עשיה שלו. ואלו נברא אדם באופן השני לא הי' אפשר להיות אדם המעלה בעולם שהרי הוא כמו בריאה חדשה. ואלו לא חטא אדם הראשון ע"י השאת הנחש וחוה הי' הקב"ה בורא עוד יצירת אדם אחר שיהא מדיני. והוסב העניין שיהא אותו אדם בשני יצירות. נתקן העולם בזה על מתכונתו וכ"ז הוא מאמר הכתוב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם זהו תוצאות שו"א בעת שנבראו: ביום עשות וגו'. באותו יום שנתקנו ונגמר תכליתן ע"י שנשתנה האדם שבו תלוי הכל. ומש"ה כתיב ארץ ושמים כי השנוי החל ממה שבארץ. ומזה נתקן השמים שיהיו שם משגיחים ועיני ד' משוטטים לפי מעשה ב"א על הארץ. מספר והולך איך סובב הקב"ה הדבר והגיע שיהא האדם המעלה אשר במעלתו הראשון לא היה ראוי לעבוד את האדמה. שהרי היה כמלאך ברקיע הוא האדם גורש ממעלתו זאת והגיע לעבוד את האדמה ובזה נתקן תכלית הבריאה שהרי אז החלו תולדותיהם להיות השמים כסא ד' והארץ הדם רגליו. ההשגחה לפי מעשה בני אדם ושמוש מדותיו ית'. והיא כבודו: נצי"ב, ספר העמק דבר, בראשית ב:ד

“These are the generations of the heavens and of the earth when they were created, in the day that the L-rd G-d made (finished) the earth and the heavens.” (Gen. 2:4)

We have already explained that the purpose of the entire creation is for the glory of G-d, that all realize that He is the creator and He is the overseer. This is the purpose of Heaven and earth, for G-d, in a manner of speech, sits in Heaven and judges every detail on earth, according to man's actions. Everything comes about through man, as everything is dependent on his actions. Behold we have already explained that man has two [different] characteristics: One, man as a higher being who stands [before G-d] and serves Him on earth like a Heavenly angel. The second, man as a social being taking care of his own needs. Both of these characteristics came together to serve the purpose of creation. For if all men were on the level of Adam before he sinned, there wouldn't be any reward or punishment and the glory of G-d and his kindness on earth wouldn't be evident. The essential glory of G-d becomes revealed through the second type of man. Nonetheless, much of G-d's glory is revealed through the higher man as he interacts with the social masses of humanity. And since these two types of men [were destined to be produced,] had Adam not sinned and had he remained in his lofty spiritual level the entire sixth day, it wouldn't have been possible that the second type of man would later develop, as there is nothing new under the sun (Ecclesiastes 1:9) from the sixth day and on, and the world wouldn't have come to fulfill its purpose, which is its finishing touch. But had man only been created in the second form, [as a practical and social being,] it wouldn't be possible for there to exist any higher forms of man, for it would be akin to a new creation, [and

there is nothing new under the sun]. Hadn't man sinned through the enticement of the serpent and Eve, then G-d would have had to create yet another type of man who would be a social being. A chain of events occurred which led to the formation of these two forms and the world was thereby set up on its correct footing. All of this is implied in the statement (Gen. 2:4), **“These are the generations of the heavens and of the earth when they were created,”** i.e. these are the developments of heaven and earth at the time that they were created, **“in the day that the L-rd G-d made (finished) the earth and the heavens (ibid.),”** i.e. on the day that they were finished and it was readied for the fulfillment of its purpose, through the change that was wrought in man, for on him is all dependent. For that reason it was written, **“the earth and the heavens,”** for the change began from events on earth and from this did the heaven reach their final form, as there would be supervisors there and the eyes of G-d would scan the earth according to man's actions. The Scripture continues on to relate how the Holy One, blessed be He, brought this about. For in his original heightened state, man wasn't fit to work the ground, as he was like an angel in Heaven, and he was driven out from his lofty state and came to work the ground and, with this, the purpose of creation was fulfilled. For only then did it develop that the Heavens became G-d's throne and the earth His foot stool, i.e. the Providence according to the actions of man and the functioning of the Divine attributes. This is His glory. **Netziv's commentary to Genesis 2:4**